

Međunarodni naučni skup
АФИРМАЦИЈАТА, ПРОДЛАБОЧУВАЊЕ И ПРОШИРУВАЊЕ
НА ВЕКОВНИТЕ КУЛТУРНИ ВРСКИ МЕЃУ
Р. МАКЕДОНИЈА И Р. СРБИЈА
Битола, Република Македонија, 30–31. октомври 2015.

U Bitolju je 30. i 31. oktobra 2015. održan šesti međunarodni naučni simpozijum pod naslovom *Афирмацијата, продлабочување и проширување на вековните културни врски меѓу Р. Македонија и Р. Србија*. Simpozijum je organizovao Konzulat Republike Srbije u Bitolju, a posebna zasluga pripada počasnom konzulu mr Siljanu Micevskom. Za učešće se prijavilo 85 autora iz Srbije i Makedonije sa 76 radova, od kojih je veći deo i predstavljen na samom simpozijumu.

Na svečanom otvaranju simpozijuma učesnicima i predstavnicima medija su se obratili počasni konzul Siljan Micevski, gradonačelnik opštine Bitolj dr Vladimir Taleski, rektor univerziteta „Sv. Kliment Ohridski“ u Bitolju prof. dr Sašo Korunovski i predsednik Makedonskog naučnog društva prof. dr Igor Nedelkovski. Dvo-dnevni rad skupa se odvijao u dve odvojene grupe: Literatura i kultura i Istorija i arheologija. Za grupu Literatura i kultura bilo je prijavljeno 53 učesnika sa 48 referata. Izlaganja su se ticala gramatike, dijalektike, semantike, frazeologije i nastave makedonskog i srpskog jezika i njihovih međusobnih uticaja, kao i kulturne saradnje Srbije i Makedonije, pozorišta, tradicije, običaja, umetnosti, muzike, pevačkih društava, srpske i makedonske proze i poezije, narodnih pesama, starih rukopisa, savremene literature, prevoda, života i rada i međusobnih uticaja srpskih i makedonskih književnika, umetnika i kulturnih radnika.

Za grupu Istorija i arheologija su bila prijavljena 32 autora sa 28 referata. Teme izlaganja su takođe bila raznovrsne i kretale su se u rasponu od srednjeg veka, odnosa Srpske pravoslavne crkve i Ohridske arhiepiskopije u XIV veku i istraživanja prošlosti Srbije i Makedonije pod osmanlijskom vlašću, do perioda posle Drugog svetskog rata. Bilo je osvrta na istoriju Bitolja u drugoj polovini 19. veka, kulturni uticaj Srbije u Osmanlijskoj Makedoniji na prelazu vekova, rad srpske gimnazije u Bitolju početkom 20. veka, pisanje londonskog Tajmsa o Makedoniji 1908. godine. Nekoliko autora je govorilo o Bitolju za vreme i posle Prvog svetskog rata, nastavnim ustanovama na srpskom jeziku u Makedoniji od 1913. do 1941, apotekarstvu u Kraljevini, vlastima Vardarske banovine na Kosovu i Metohiji 1929–1941. i Makedoncima u Albaniji između dva svetska rata. Nekoliko autora iz Makedonije je posvetilo pažnju Drugom svetskom ratu: ratnim zarobljenicima u Makedoniji 1941, pojedinim narodnooslobodilačkim jedinicama i borcima, prosvetnim aktivnostima bitoljskog Narodnooslobodilačkog odbora i uticaju srpskih kadrova u makedonskom Narodnooslobodilačkom pokretu. Periodu posle Drugog svetskog rata bila su posvećena svega dva rada: jedan se ticao pomoći Srbije Skoplju posle zemljotresa 1963. na osnovu pisanja „Nove Makedonije“, a drugi istraživanju rude urana u Makedoniji.

Među malobrojnim učesnicima iz Srbije na simpozijumu su učestvovali i saradnici Instituta za savremenu istoriju: dr Jasmina Milanović sa izlaganjem o solidarnosti i emancipaciji i uticaju ženskih organizacija na razvoj društva; dr Dragomir Bondžić koji je govorio o doprinosu beogradskih naučnih ustanova istraživanju

urana u Makedoniji posle Drugog svetskog rata; i Nebojša Stambolija i stipendista Momir Ninković sa izlaganjem o biografiji Jovana Altiparmakovića, istaknutog međuratnog advokata i senatora iz Bitolja.

U svakoj grupi je posle pojedinih sesija vođena živa i interesantna diskusija, tokom koje su činjeni naponi da se razjasne nejasnoće i daju odgovori na pojedina sporna pitanja. Po završetku izlaganja i diskusija drugog dana rada, održana je promocija prevoda na makedonski jezik dela „Crno jagnje i siv soko“ od Rebeke Vest, prof. dr Vladimira Cvetkovskog, na kojoj je govorila prof. dr Viktorija Petkovska, čime je simpozijum zatvoren.

Dragomir Bondžić

Međunarodna naučna konferencija
THE GREAT WAR IN 1915 (VELIKI RAT 1915)
Beograd, 2–6. novembar 2015.

Početak novembra 2015. u Domu vojske u Beogradu održana je međunarodna naučna konferencija pod nazivom *The Great War in 1915 (Veliki rat 1915)*. U pitanju je jedna u nizu konferencija kojom se obilježava 100-godišnjica Prvog svetskog rata. Organizovali su je Muzej vojne istorije/Institut za vojnu istoriju iz Beča i Institut za strategijska istraživanja Ministarstva odbrane Republike Srbije iz Beograda. Konferenciju je svečano otvorio Zoran Đorđević, državni sekretar u Ministarstvu odbrane Republike Srbije, a na otvaranju prisutnima su se obratili i dr Milan Terzić, načelnik Odeljenja za vojnu istoriju Instituta za strategijska istraživanja, pukovnik dr Mario Kristijan Ortner, direktor Muzeja vojne istorije u Beču i dr Johanes Ajgner, ambasador Republike Austrije u Beogradu. Državni sekretar Đorđević je na otvaranju podsjetio da je 1915. najteža godina za Srbiju u Velikom ratu i da je tokom nje poginulo, ranjeno i nestalo više stotina hiljada ljudi. Ambasador Ajgner je istakao da Konferencija omogućava da Austrija i Srbija, iako su u Prvom svjetskom ratu bile na suprotnim stranama, dođu do zajedničkog viđenja tog događaja svjetskih razmjera. Zadatak Konferencije je bio da kroz nova istraživanja dâ doprinos proučavanju i poznavanju vrlo burne 1915. godine u kojoj se ratni požar proširio ulaskom Bugarske u rat na strani Centralnih sila i Italije na strani sila Antante. Osim toga, to je godina strahovite epidemije pjegavog tifusa, nove ofanzive na Srbiju i njenog jesenjeg sloma.

Na Konferenciji su predstavljena 33 rada vojnih i civilnih istoričara iz Srbije, Rusije, Grčke, Bugarske, Italije, Finske, Velike Britanije, Poljske, Austrije, Hrvatske, Njemačke, Slovenije, Mađarske, Slovačke i Tunisa. Radni jezik Konferencije je bio engleski. Kroz prezentovane radove dati su osvrti na diplomatske pregovore oko ulaska Bugarske i Italije u rat, položaj neutralnih zemalja (na primjeru Grčke), život u pozadini fronta (Finska, Hrvatska, Dalmacija), borbe na Istočnom, Italijanskom i Balkanskom frontu i Sueckom kanalu, stanje austrougarske i srpske armije, ratnu propagandu, zarobljenike, strane misije, dobrovoljce i druge teme. Među osmoro učesnika iz Srbije bila su i dva saradnika Instituta za savremenu istoriju. Naučni saradnik dr Milan Gulić prvog radnog dana predstavio je prilog *Dalmatia in 1915 (Dalmacija 1915)*, dok je naučni saradnik dr Danilo Šarenac drugog radnog